

וקראת לשבת עיונג

אלון מנין הפלג האגדה והסולת פלאו

גליון מס' 8123
פרשת שופטים
כ"ט אב התשפ"ה

לתגובות, הערות והארות ולקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנה בת מנורה ע"ה

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם אביגיל בת אורה תחי', ולהצלחת כל התומכים והמסייעים בהפצת העלון ברוחניות ובגשמיות

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן
מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

"גם תבן גם מספוא – רב"

סיפר מרן זצ"ל על שהותו במצרים: "היה אחד עובד ברבנות שמו חכם יוסף חסון, היה ירא שמים, תלמיד חכם קטן.

כשהייתי מתרעם איך אני שופך את לבי לפני הרב הראשי (על כל המכשולות שהיו שם בעיני כשרות ועוד), והוא אומר לי 'אין דבר אין דבר', מה זה אין דבר, אוכלים טרף כל בית החולים, מאות אנשים כל יום, כל הסגל הרפואי, והוא לא אכפת לו. אומר לי, כבוד הרב תנוח דעתך, אני אומר לך האיש הזה גם לא מניח תפילין. לא ידעתי, איך רב ראשי לא מניח תפילין.

אומר לי, תראה, אני גר בסביבה שלו, אמרתי לחברי שאני משוכנע שהוא לא מניח תפילין.

אמרו לי, לא נכון, כל בוקר הוא קם נכנס חצי שעה לחדר אחד, מביאים לו את התיק של טלית ותפילין ומניח שם ומתפלל, אמנם ביחיד אבל מתפלל.

ואני אמרתי, לא נכון, הוא לא מתפלל ולא שום דבר רק מעשן סיגריה, אינכם מאמינים? אני אראה לכם!

לקחתי את התיק של התפילין, הוצאתי את התפילין נתתי שם שתי בצלים בלי שירגישו.

אמרתי, אם הוא מניח תפילין, יבוא ללבוש יראה אין תפילין יצעק "איפה התפילין שלי?" תראו שהוא לא יאמר כלום.

וכך היה, נכנס למקום שנכנס, וישב חצי שעה ויצא החוצה וירד לאכול לבלע, לא צעק, לא אמר איפה התפילין שלי.

אם אדם לא מוצא את התפילין שלו, לא צועק איפה התפילין שלי?

לא היה אכפת לו בכלל, לא נגע ולא פגע, לא בצלים ולא נחשים או עקרבים, זה 'רב ראשי', אם לא היה מתפלל אין לו דת ולא דין, הגיע לשאול תחתיות, רחמנא ליצלן.

זה היה הרבנות הראשית של מצרים שהיה ח. נ. א. זה תואר שנתנה לו הממשלה, קראו לו 'באשה', היה להם כבוד אליו, היה מייצג את הקהילה, לא היתה ברירה. עד שה' ריחם עלינו ביטל את הגולה של מצרים כולם הלכו התפזרו בכל העולם. עכ"ד רבנו הגדול

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

המשקפת המתעתעת

מעשה באיכר שהעמיס ערימה של תבואה על עגלתו וביקש להכניסה לאסמו. אך אביו, העגלה נתקעה בפתח. ערימת התבואה הגיעה עד המשקוף, ולא יכול היה להכניסה. היכה את הסוס, אך לשוא.

עבר שם לץ קל דעת, ואמר: "למה תכה את סוסך, האינך רואה שהמטען גבוה מן הפתח?"

שאל האיכר: "ומה אעשה?"

ענהו: "קנה ממני משקפת זו המגדילה כל דבר פי כמה. הבט בה כלפי מעלה, והפתח יגבה. כך תוכל להכניס את העגלה בלא מאמץ!"

קנה האיכר את המשקפת בכסף מלא, והלץ המשיך בדרכו. הביט האיכר בפתח דרך המשקפת, ואכן גבה פלאים. משך ברסן הסוס - והעגלה עדיין תקועה... השתאה, וקרא בקול אחרי הלץ המתרחק: "אמור לי, הפתח גבה ועדיין לא משה העגלה?"... צעק אליו הנוכל: "שטיא, הבט אל ערימת התבואה דרך המשקפת, ותראה שגם היא גדלה, ושוב חוסמת היא את הפתח!"

הביט האיכר בתבואה בעד העדשות, ואכן תפחה עד מאוד. אם כן, מה הועיל?

קרא באכזבה לעבר הנוכל המתרחק: "רימינתי, השב לי את כספיי!"

וממרחקים הגיע אליו קולו של הלץ: "יש עצה! כשאתה מביט בתבואה הפוך את המשקפת, ותראה שהכל יבוא על מקומו בשלום!"

יש איפוא למשקפת צד שני, והוא לא ידע! הפכה והביט בתבואה, והנה קטנה עד מיזעור! שמח שמחה גדולה, הביט בריכוז והצליף בסוס. והוא, להכעיס, אינו זז! ביקש לשאול את המוכר פשר דבר, אך הלה הרחיק כבר לכת ונעלם, מותירו עם התעלומה...

עבר שם אדם פיקח וראה את העגלה תקועה בפתח האסם, והעגלון מביט בעד המשקפת בפתח, הופכה ומביט במטען, וחוזר חלילה... נד לו ואמר: "אוי לך, כסיל נבער! הלא תבין שהמשקפת לא תשנה את המציאות, ושאינך יכול להסתכל בכל פעם בצד הנוח לך, להגדיל כביכול את הפתח ולמזער כביכול את התבואה!"...

קבל האיכר: "ומה אעשה איפוא?"

והפיקה ענה: "אין פשוט מזה! הסר מן התבואה עד לגובה הפתח, והעגלה תכנס בקלות..."

זה המשל. והנמשל? מצויים אנו בחודש הרחמים והסליחות, על סף ימי הדין בהם ייסקרו מעשינו ויוחלט מה יהא עלינו. האם נזכה ונכתב לחיים, לבריאות, לפרנסה טובה, לנחת ולשמחה. ואם נהיה כנים עם עצמינו, איננו נרעשים ונפחדים עד מאוד. שאננים אנו למדי, ויש לכך סיבה טובה: אומנם באים אנו עם עגלה מלאה עוונות למכביר: חטאי הלשון, ביטול תורה, ועוד כהנה וכהנה. אבל "המשקוף" גבוה, רחמי שמיים מרובים, וסומכים אנו על "ג מידות הרחמים. אמנם: "עוונותינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד לשמיים". ויש גבול לסליחה ולמחילה! אבל הואיל וקרובים אנו אצל עצמנו, מטים אנו משפט ונושאים לעצמנו פנים. יצרנו לעצמנו משקפת פלאים, שמגביהה מצד אחד את סף הרחמים והסליחות ומהצד השני ממזערת את עוונותינו, כך שסבורים אנו שנעבור את הדין בשלום... מה נעשה, וזו רמייה עצמית! הבה נכיר במציאות כמו שהיא, ונדע שיש רק דרך אחת: להקטין את הר העבירות, לשוב בתשובה ולזכות בדין!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (יז,יא).

רש"י מביא את דרשת הספרי: "אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין."

מצווים אנו לשמוע בקול חכמי ישראל בכל דור ודור, ואף אם נראה לעינינו שאין האמת כן - אף על פי כן עלינו להניח שאנו הטועים, וברור כי האמת כדבריהם.

דבר זה הסביר הגאון רבי יחזקאל אברמסקי במשל: אדם אחד ערך בדיקה מה כח הראיה של חבריו.

מה עשה? צייר נקודה קטנה על לוח והרחיק את הלוח מאה מטר מחבריו. מי מכס רואה מה מצוייר על הלוח? שאל אותם.

הביט הראשון, ולא ראה דבר, משום שהיה קצר ראי וכווחו היה לראות עד שלוש מטר בלבד.

השני ראה יותר, עד שמונים מטר, אולם גם הוא לא ראה את הנקודה המצוירת על הלוח.

לבסוף בא אדם אחד אשר ניחן בכח ראייה חזק יותר מחבריו, עד למרחק של מאה מטר, והוא אכן ראה את הנקודה.

כן הוא גם הנמשל - אמר רבי יחזקאל - גדולי ישראל קבלו מאת ה' יתברך כח ראייה גדול יותר משל כל אדם, משום כך, אם הם מורים לנו דבר מה,

ונראה לנו כי הם טועים, אף על פי כן עלינו לשמוע בקולם, כי הם רואים הרבה יותר למרחוק...

"כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב מומך

לא תירא מהם כי ה' אלקיך עמך" (ב,א).

קיומו של ציווי זה - מספרים עדי ראייה - נראה בבירור בביתו של הגאון הצדיק רבי יוסף יוזל הורוביץ, הידוע בכינויו "הסבא מנובהרדוק".

בעת זקנותו של הסבא פרצה מלחמה עזה. בכל רחבי רוסיה נלחמו אזרחים בבולשביקים הפולשים.

פעם אחת, במוצאי שבת קדש, עמד הסבא, בידו גביע יין, ובדעתו להבדיל בין קדש לחול.

לפתע פרצה לעיירה חבורת פורעים, ומבול של יריות ניתך לכל עבר. הבהלה היתה רבה, מכל עבר נשמעו זעקות פחד ומנוסה, ואף בחצרו של הסבא נשמעו בבירור קולות נפץ חזקים של יריות רובה.

כל זה לא השפיע על הסבא כמלא נימא. בקול שקט וערב החל להבדיל על היין תוך בטחון מלא בה'.

תלמידיו שנכחו בביתו באותה שעה מספרים, כי באותם רגעים למדו מהי מדת בטחון בה'.

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

המקור לסגולתם המיוחדת של ימים אלו

נאמר בתורה (שמות כד יב): "ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורות: ויקם משה ויהושע משרתו ויעל משה אל הר האלהים: ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה: לאחר יום מתן תורה שהיה בששה בסיון, עלה משה רבנו אל הקדוש ברוך הוא ללמוד את התורה במשך ארבעים יום וארבעים לילה, עד יום שבעה עשר בתמוז שבו ירד עם הלוחות כדי ליתנם לעם ישראל. אך מאחר שראה שעשו את העגל והשתחוו לו, השליך את הלוחות ושבר אותם תחת ההר.

וכמו שנאמר (שמות לב טו): "ויפן וירד משה מן ההר ושני לחת העדת בידו לחת כתבים משני עבריהם מזה ומזה הם כתבים: ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלך מידו את הלחת וישבר אתם תחת ההר".

למחרת יום מעשה העגל - יום שמונה עשר בתמוז - עלה משה רבנו שנית אצל הקדוש ברוך הוא כדי לרצותו ולפייסו שימחל לעם ישראל על עוון העגל. ושהה שם עוד ארבעים יום וארבעים לילה, עד יום עשרים ותשעה לחודש אב, שאז ציווה בורא עולם שירד ויביא לוחות שניות, ושוב יכתוב הקדוש ברוך הוא כמו בפעם הראשונה, כמו שנאמר (שמות לד א): "ויאמר ה' אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת: וישכם משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה ה' אתו ויקח בידו שני לחת אבנים".

יום למחרתו היה ראש חודש אלול ואז משה רבנו עלה השכם בבוקר, ושוב שהה שם ארבעים יום וארבעים לילה, אך ימים אלו היו ברצון וברחמים על עם ישראל, עד עשירי בתשרי שבו בישר לו הקדוש ברוך הוא שסלח לעם ישראל על עוון העגל באומרו: סלחתי כדברך. ואמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, שקובע הוא את היום זה - יום עשירי בתשרי - ליום מחילה וסליחה וכפרה לעם ישראל, כמו שנאמר: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו". וכל הארבעים יום הקודמים לו, החל מראש חודש אלול, יהיו לדורות לימי רצון ורחמים לעם ישראל.

ולכן מנהג ישראל בימים אלו להרבות בסליחות ובתחנונים לפני בורא עולם. ועל ידי אמירת הסליחות בכוונה ובהכנעה, מתעורר האדם לשוב בתשובה שלימה על חטאיו, וגם על מעשיו הטובים הטעונים תיקון וחזוק.

ביני לבני

הרה"ג יחיאל פליסקין שליט"א מח"ס "שתולים בבית השם" ועוד

הגאון שברח
מהחידור (ב)

המשך סיפורו המופתי של הגאון רבי יחיאל

מיכל שטרן שליט"א, רבה של שכונת עזרת תורה בירושלים: "למדתי גם נגרות, היה נגר בשם ר' יחיאל מאיר, חסיד בוואן, הייתי עוזר לו, פעם אחד אמר לי: 'מה אתה אומר על זה, הרב מבריסק (רבי יצחק זאב הלוי סולובייצקי זצ"ל) קרא לי ואמר לי, 'בשבת רציתי להוציא גרבים מהמגירה, אני חושש לעבור באיסור בורר, אני רוצה שתדפוק לי מסמרים בארון, ואז אתלה כל גרב בנפרד, וכך לא אעבור על חשש בורר. אמרתי לו: 'אני נגר, נגר לא מקלקל ארון טוב'. והרגיזו נהנה מתשובתי..."

חוש כתיבה היה לי מילדות, בגיל שמונה, המלמד הנודע רבי חיים יהודה יעקבזון זצ"ל ראה שאני יודע לכתוב, הוא הוציא את ה'למשמעות' - 'טייטשים' של כל הפסוקים (תרגום הפסוקים ליידיש), היה כותב את זה ונותן לי לעבור על זה, מה שלא הבנתי - סימן שלא כתב טוב, ותיקן את זה, ואז לא היו מכוונות צילום, אז הוא כתב ואני העתקתי חמש-שש פעמים, והעביר למלמדים, וכך נוצר כל הסיפור הזה של ספר 'למשמעות'."